

**ПОСЛАНИЕ НА ПАПА ФРАНЦИСК
ЗА XXXI^{ия} СВЕТОВЕН ДЕН НА БОЛНИТЕ**

11 февруари 2023 година

«Погрижи се за него»

Състраданието като синодално приложение на лечението

Скъпи братя и сестри!

Болестта е част от нашия човешки опит. Но тя може да стане нечовешка, ако болният живее в изолация и е изоставен, ако не е обгрижен със състрадание. Когато вървим заедно, се случва някой да се почувства зле, да му се наложи да поспре, защото е изморен или заради някой инцидент по време на пътуването. Именно в тези моменти си даваме сметка за начина, по който вървим по пътя: дали наистина *вървим заедно* или дали вървим по един и същ път, но всеки за своя сметка, ангажиран само със своите собствени интереси и оставя другите „да се справят“ както могат. Ето защо, в този XXXI^{ви} Световен ден на болните, в същността на това синодално пътуване, ви каня да размишляваме върху факта, че именно чрез опита на немоцта и болестта можем да се научим да вървим заедно, както Бог го желае, в близост, състрадание и нежност.

В книгата на пророк Йезекиил, в голямото пророчество, което представлява една от кулминационните точки на Откровението, Господ каза така: «Моите овци Аз ще паса и ще ги отморявам, казва Господ Бог. Изгубената ще намеря и прокудената ще възвърна, ранена ще превържа и болна ще укрепя, а затлъстяла и буйна ще изстребя, ще ги паса с правда.» (Иез. 34, 15-16). Преживяването на объркване, болест и немоц е част от нашето пътуване: то не ни изключва от Божия народ, напротив поставя ни в центъра на вниманието на Господ, Който е Отец и не иска да изгуби по пътя дори едно от Своите чедра. Тогава - да се поучим от Него, за да бъдем наистина общност, която върви заедно, способна да устои и да не се зарази от културата на отхвърляне.

Енцикликата *Fratelli tutti*, както знаете, предлага осъвременен прочит на притчата за Добрия Самарянин. Аз я избрах като кардинална опорна точка, за да мога да изляза от «сенките на един затворен свят», за да «помисля и създам един отворен свят» (виж т. 56). Наистина съществува дълбока връзка между тази притча на Исус и многобройните начини, по които братството се отрича днес. Особено фактът, че малтретираният и ограбен човек е *изоставен* край пътя, представлява състоянието, в което твърде много от нашите братя и сестри са оставени в момента, когато те имат най-голяма нужда от помощ. Не е лесно да се разграничат атаките срещу живота и неговото достойнство, които се дължат на естествени причини и тези които са причинени от насилие и несправедливост. В действителност, нивото на неравенствата и преобладаването на интересите на малцина сега засягат всички човешки среди, така че изглежда трудно да се счита какъвто и да е опит за „естествен“. Всяко страдание заема място в една „култура“ и сред нейните противоречия.

Важно е обаче да разпознаем състоянието на самотата, на изоставянето. Касае се за враждебност, която може да бъде преодоляна преди всяка друга несправедливост, защото както се разказва в притчата – е необходим само миг на внимание, вътрешно задвижване на състрадание, за да се премахне. Двамата минувачи, считани за свещенослужители, виждат ранения човек, но не спират. Докато третият, Самарянин, презрян човек, е трогнат и със състрадание поема грижата за този непознат, който лежи отстрани на пътя, и се отнася към него като брат. Като върши това, дори без да се замисля, той променя нещата, създава един по-братски свят.

Братя и сестри, ние никога не сме готови за болестта. И често не сме готови да признаем, че остаряваме. Страхуваме се от уязвимостта и широко разпространената пазарна култура ни подтиква да я отричаме. Няма място за крехкост. И така злото, когато нахлуе и ни атакува, ни оставя повалени на земята. Тогава може да се случи другите да ни изоставят или да ни се струва, че ние трябва да ги изоставим, за да не сме им в тежест. Така започва самотата и горчивият вкус на несправедливостта ни трови, защото и Небето сякаш се затваря. Всъщност, ние се борим да останем в мир с Бога, когато връзката с другите и с нас самите се влошава. Ето защо е толкова важно, относно това, което касае болестта, цялата Църква

да се измерва с евангелския пример на Добрия Самарянин, за да стане една „полева болница“: нейната мисия всъщност се изразява с поемането на грижа за другите, особено в историческите обстоятелства, през които преминаваме. Всички ние сме крехки и уязвими, всички се нуждаем от това внимание, изпълнено със състрадание, което знае как да се спрем, да се приближим, да се погрижим и да облекчим болката. Впрочем, състоянието на болните е призив, който прекъсва безразличието и забавя стъпките на тези, които напредват, сякаш нямат нито братя, нито сестри.

Световният Ден на Болните, всъщност, не само приканва към молитва и близост към страдащите, а същевременно има за цел да привлече вниманието на Божия народ, здравните институции и гражданското общество към новия начин да напредваме заедно. Пророчеството на Йезекиил, цитирано в началото, съдържа много сурова присъда за приоритетите на тези, които упражняват икономическа, културна и правителствена власт над народа: «Вие ядохте тлъстина и се обличахте с вълна, клахте угоени овци, а стадото не пасохте. Слабите не подкрепяхте, болна овца не лекувахте, ранена не превързвахте, прокудена не връщахте и изгубена не дирехте, а ги управлявахте с насилие и жестокост» (34, 3-4). Божието Слово винаги е осветяващо и съвременно. Не само да изобличава, но така също и да предлага. Всъщност, заключението на притчата за Добрия Самарянин ни подсказва, че упражняването на братството, което започва със среща на четири очи, може да достигне до поемането на организирана грижа. Странноприемницата, съдържателя, парите, обещанието да се държат взаимно информирани (виж Лк 10, 34-35): всичко това напомня за служението на свещениците, за работата на социалните и здравните работници, за ангажираността на семействата и доброволците, благодарение на които всеки ден, във всяка част на света - доброто се противопоставя на злото.

Годините на пандемията засилиха нашето чувство за признателност към онези, които работят непрестанно за здравето и правят изследвания всеки ден. Но не е достатъчно да се излезе от една такава огромна колективна трагедия, само като се почетат героите. Covid-19 подложи на изпитание тази огромна мрежа от компетенции и солидарност и показа структурните ограничения на съществуващите системи за социално подпомагане (*welfare*). Поради

това, признателността трябва да отговори на активното търсене на стратегии и ресурси, във всяка страна, така че всяко човешко същество да има увереността, че има достъп до грижи и че основното право на здраве му е гарантирано.

«Погрижи се за него» (Лк 10, 35): такава е препоръката на Самарянина към съдържателя на странноприемницата. Исус също я повтаря към всеки от нас и накрая така ни насърчава: «Иди и ти постъпвай така». Както го подчертах и в Енцикликата *Fratelli tutti*, «притчата ни показва с какви инициативи общността може да се възстанови благодарение на мъже и жени, които се приобщават към крехкостта на другите, които не позволяват да се появи едно общество на изключването, но които се приближават и повдигат този, който е на земята, а после го изправят, за да бъде благото общо» (т. 67). Всъщност, «ние сме създадени за пълнота, която се постига само в любовта. Да живеем в безразличие, изправени срещу болката, не е възможна опция» (т. 68).

Нека на 11 февруари 2023 година също да обърнем поглед към Светилището в Лурд, като към едно пророчество, като поверена поука на Църквата в сърцето на съвременността. Не само това, което има стойност, което функционира и произвежда е което си струва. Болните хора са в центъра на Божия народ, който напредва с тях като пророчество за човечеството, където всеки е ценен и където никой не е изключен.

Поверявам всеки от вас, болните хора, на застъпничеството на Мария, Здраве за болните, както и вас, които поемате грижата за тях в семейството или чрез труда си, в изследванията и в доброволчеството, както и вас, които се ангажирате да тъчете лични, църковни или граждански връзки на братство. Изпращам на всички вас моя апостолически благослов.

Рим, Свети Йоан Латерански, 10 януари 2023 година

ПАПА ФРАНЦИСК